

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อความเป็น
นวัตกรของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง*
INNOVATIVE LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS AFFECTING
INNOVATOR OF THE TEACHERS UNDER THE SECONDARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE PHATTHALUNG

ชนกชนม์ ชนะสงคราม¹, ทิพมาศ เสวตวรโชติ² และ สุภัทรา ภูษิตรัตนาวลี³

Chanokchon Chanasongkram¹, Tippamas Sawetworachot² and Supattara Pusitrattanavalee³

¹⁻³มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช

¹⁻³Mahamakut Buddhist University, Srithammasokkarat Campus, Thailand

Corresponding Author's Email: chanokchon@spt.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ระดับความเป็นนวัตกรของครู 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นนวัตกรของครู และ 4) ตัวแปรพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อความเป็นนวัตกรของครู กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ปีการศึกษา 2566 จำนวน 269 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการคิดสร้างสรรค์ และด้านการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม

* Received 8 April 2024; Revised 19 April 2024; Accepted 22 June 2024

2. ความเป็นนวัตกรรมของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสร้างเครือข่าย และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กับความเป็นนวัตกรรมของครู โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ในทางบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อความเป็นนวัตกรรมของครู 2 ด้าน คือ ด้านการบริหารความเสี่ยง ส่งผลต่อความเป็นนวัตกรรมของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .001 และด้านการคิดสร้างสรรค์ ส่งผลต่อความเป็นนวัตกรรมของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 โดยทำนายความเป็นนวัตกรรมของครู ได้ร้อยละ 49.2 สามารถสร้างสมการถดถอยในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้ สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ $\hat{Y} = 2.000 + .403(X_4) + .155(X_2)$ สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน $\hat{Z} = .522(X_4) + .205(X_2)$

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม, นวัตกรรม

Abstract

The purposes of research were to study 1) the level of innovative leadership of school administrators 2) the level of innovator of the teachers 3) the relations between the innovative leadership of school administrators and the innovator of the teachers and 4) the innovative leadership of school administrators affecting innovator of the teachers. The sample group consisted of 269 teachers under the Secondary Educational Service Area Office Phatthalung, academic year 2023. The instrument used of this research is the questionnaire. The statistical methods were frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, Pearson product moment correlation coefficient, and stepwise multiple regression analysis.

The results showed that

1. The innovative leadership of school administrators was at a high level in overall. Having an innovative vision was rated at the highest average. Creative thinking, teamwork and participation were rated at the lowest average.

2. The innovator of the teachers was at a high level in overall. Cooperation networks was rated at the highest average. Creativity was rated at the lowest average.

3. The relation between innovative leadership of school administrators and innovator of the teachers indicated a quite high level with statistical significance at the .01 level in overall.

4. The two aspects of innovative leadership of school administrators affecting innovator of the teachers under the Secondary Educational Service Area Office Phatthalung are risk management affecting innovator of the teachers with statistical significance at the .001 level and the creative thinking affecting innovator of the teachers with statistical significance at the .01 level. These could be predicted 49.2 % the innovator of the teachers. These could be formed as the regression equations of unstandardized score and standardized score as follows; The Regression Equation of Unstandardized Score: $\hat{Y} = 2.000 + .403(X_4) + .155(X_2)$ The Regression Equation of Standardized Score: $\hat{Z} = .522(X_4) + .205(X_2)$

Keywords: Innovative leadership, Innovator

บทนำ

ด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและนวัตกรรมก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งประเทศไทยได้มีการกำหนดนโยบายในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยให้ความสำคัญกับนวัตกรรม เพื่อแก้วิกฤติการณ์ และสร้างความยั่งยืนในการพัฒนา

ประเทศและนำไปสู่การเป็นประเทศที่เป็นผู้นำด้านนวัตกรรมอย่างเป็นระบบ (กุลชลี จงเจริญ, 2561 : 5) ทั้งนี้ประเทศไทยได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) โดยได้กำหนดวิสัยทัศน์ “ประเทศ มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และพัฒนาสู่การเป็น “ประเทศไทย 4.0” ด้วยเหตุนี้การศึกษาจะส่งผลต่อการพัฒนาสังคมและประเทศชาติโดยตรง ดังนั้น ในยุค 4.0 จะเป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถสร้างนวัตกรรมได้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560 : 16)

ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญ ในการช่วยขับเคลื่อนการศึกษาซึ่งเน้นในเรื่อง “นวัตกรรม” โดยจะต้องเป็นบุคคลที่สามารถทำงานโดยนำความคิดใหม่ ๆ และการปฏิบัติที่ไม่เหมือนเดิมมาใช้ในการนำสถานศึกษาสู่การเปลี่ยนแปลงที่ท้าทาย หรือใช้ในการแก้ไขปัญหาที่ประสบอยู่ บนพื้นฐานความร่วมมือร่วมแรงกันเพื่อองค์กร (เวียงวิวรรณ ท่าทูล, 2557 : 58) เรียกพฤติกรรมเช่นนี้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ทั้งนี้การบริหารงานของบุคลากรในองค์กรโดยผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม จะช่วยผลักดันให้สมาชิกในองค์กรเกิดความคิดที่เป็นสิ่งแปลกใหม่ มีคุณค่ามีประโยชน์ในการปฏิบัติงาน มีเป้าหมายหรือจุดเน้นร่วมกันในการปฏิบัติงาน เกิดสัมพันธภาพที่ดีภายในกลุ่ม สามารถสร้างแรงบันดาลใจให้กับบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานไปสู่วิสัยทัศน์ขององค์กร นอกจากนี้ ยังเป็นประโยชน์การกำหนดทิศทางขององค์กรอย่างมีกลยุทธ์เชิงนวัตกรรม (กุลชลี จงเจริญ , 2561 : 7) ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีบทบาทหน้าที่ในการเตรียมเยาวชน ให้มีความรู้ความสามารถและทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการพัฒนานวัตกรรมหรือเป็นนักประดิษฐ์ เพื่อต่อยอดสู่การเป็นนวัตกรรม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562) อย่างไรก็ตามบุคคลที่สำคัญที่สุดในกระบวนการพัฒนาการศึกษา และพัฒนาการเรียนรู้อีกคือ “ครู” ดังนั้น ความเป็นนวัตกรรมของครู จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดต่อคุณภาพการศึกษา (โกศล ภูศรี, 2564, หน้า 4) สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพ์ชนก หงษาชาติ และเพ็ญวรา ชูประวัติ (2565 : 250) ที่พบว่า ครูที่มีความสามารถในการริเริ่ม คิดค้น ประดิษฐ์ สร้างสรรค์ และสนับสนุนผู้เรียน มีเทคนิคการสอน วิธีการ รูปแบบ เครื่องมือ การจัดการเรียนการสอน กระบวนการหรือผลงานที่เป็นนวัตกรรม คุณลักษณะเหล่านี้เป็นสิ่งที่ครูที่เป็นนวัตกรรมใช้ในการปฏิบัติงานในโรงเรียน และนำไปสู่การพัฒนากระบวนการจัดการศึกษาซึ่งมีประโยชน์ มีคุณค่า และเหมาะสมต่อการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นนวัตกรรมเพื่อสร้างนวัตกรรม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุงได้จัดทำนโยบายของสำนักงาน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการและการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันสอดคล้องกับนโยบาย แผนในระดับต่าง ๆ ซึ่งในด้านการส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม ประกอบด้วยวิสัยทัศน์ คือ ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีความเป็นไทย ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีพันธกิจ คือ พัฒนาระบบบริหารจัดการสู่องค์กรแห่งนวัตกรรมที่ทันสมัย และมีคุณภาพตามมาตรฐานตามหลักธรรมาภิบาล มีประเด็นกลยุทธ์ คือ ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีความปลอดภัยจากภัยทุกรูปแบบ สร้างโอกาส และความเสมอภาคในการเข้าถึงบริการทางการศึกษา พัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสู่องค์กรแห่งนวัตกรรม มีจุดเน้นด้านผู้บริหาร คือ ผู้บริหารบริหารจัดการโดยใช้นวัตกรรม หรือรูปแบบในการบริหารจัดการที่เป็นแบบอย่างที่ดี (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง, 2565) ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี นโยบายประเทศไทย 4.0 และแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2579) ซึ่งยุทธศาสตร์ที่ 2 กล่าวถึง การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยเน้นผลิต วิจัย พัฒนา กำลังคน และนวัตกรรม มีเป้าหมายที่สำคัญคือ พัฒนาทักษะ และสมรรถนะที่ตรงตามความต้องการของตลาดงาน และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ มีการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างองค์ความรู้ และนวัตกรรมที่สร้างผลผลิตและมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560 : 100) รวมทั้งสอดคล้องกับสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ที่ได้เดินหน้าพัฒนานวัตกรรมให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ประเทศไทย 4.0 โดยยุทธศาสตร์การดำเนินงานในช่วงปี 2566 – 2570 ออกมา ซึ่งมุ่งผลักดันให้ไทยเข้าสู่การเป็นประเทศแห่งนวัตกรรม (สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ, 2562)

ด้วยสาเหตุและข้อมูลที่อ้างอิงดังกล่าว จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษา ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นนวัตกรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาให้ครูมีความเป็นนวัตกรรม นำไปสู่การพัฒนาต่อยอดให้ผู้เรียนสามารถคิดเชิงนวัตกรรมได้ต่อไป และเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้นำผลที่ได้จากการศึกษาไปใช้ประกอบพิจารณาการบริหาร อันเป็นประโยชน์ในการพัฒนาองค์กร

ซึ่งจะเชื่อมโยงสู่การพัฒนาทักษะแห่งอนาคตของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง
2. เพื่อศึกษาระดับความเป็นนวัตกรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็น นวัตกรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง
4. เพื่อศึกษาตัวแปรพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อความเป็นนวัตกรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง

วิธีดำเนินการวิจัย

จากการศึกษา เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อความเป็นนวัตกรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง มีวิธีการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ปีการศึกษา 2566 จำนวน 903 คน (ข้อมูลครู ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2566, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ปีการศึกษา 2566 จำนวน 269 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 607) และทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยจำแนกตามขนาดสถานศึกษา จากนั้นเทียบบัญญัติไตรยางศ์ แล้วทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ วุฒิสูงสุดทางการศึกษา อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน ข้อคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list)

ตอนที่ 2 ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ที่ได้ทำการสังเคราะห์จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถามการวัดระดับความคิดเห็น เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในด้านการมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม ด้านการคิดสร้างสรรค์ ด้านการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม ด้านการบริหารความเสี่ยง และด้านการสร้างบรรยากาศแห่งองค์กรนวัตกรรม จำนวน 47 ข้อ โดยแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert, 1967, หน้า 90)

ตอนที่ 3 ระดับความเป็นนวัตกรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ที่ได้ทำการสังเคราะห์จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถามการวัดระดับความคิดเห็น เรื่อง ความเป็นนวัตกรรมของครู ในด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ด้านการคิดเชื่อมโยง ด้านการสังเกต ด้านการตั้งคำถาม ด้านการทดลอง และด้านการสร้างเครือข่าย จำนวน 30 ข้อ โดยแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert, 1967 : 90)

3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

- 1) ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2) กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถามจากนิยามเชิงปฏิบัติการ
- 3) สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา และความเป็นนวัตกรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา รวมทั้งสิ้นจำนวน 77 ข้อ
- 4) นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาแก้ไขด้านความครอบคลุมด้านเนื้อหา ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)
- 5) ขออนุญาตขอความอนุเคราะห์แต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ จากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโศกราช
- 6) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

7) นำผลมาวิเคราะห์รายข้อเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับวัตถุประสงค์ โดยแบบสอบถามมีค่า IOC เท่ากับ 0.66 - 1.00

8) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลอง (Try Out) กับ ครูโรงเรียนสตรีพัทลุง จำนวน 30 คน นำผลมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับของแบบสอบถาม มีค่าเท่ากับ 0.988 แล้วนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ขอนหนังสือรับรองและแนะนำตัวจาก มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสโศกราช ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

2) นำหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยถึงผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมทั้งนัดหมายเวลาและสถานที่ขอรับแบบสอบถามคืน

3) เก็บรวบรวมแบบสอบถามจำนวนแบบสอบถามที่จัดส่งไป จำนวน 269 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามทั้งหมด

4) ตรวจสอบความถูกต้อง และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับเพศ วุฒิสูงสุดทางการศึกษา อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน ซึ่งวิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปวิเคราะห์เทียบตามแนวคิดการแปลความหมายค่าเฉลี่ยที่เป็นมาตราส่วน แบ่งคะแนนตามช่วงคะแนนเฉลี่ยเป็น 5 ระดับ

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ระดับความเป็นนวัตกรรมของครู โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปวิเคราะห์เทียบตามแนวคิดการแปลความหมายค่าเฉลี่ยที่เป็นมาตราส่วน แบ่งคะแนนตามช่วงคะแนนเฉลี่ยเป็น 5 ระดับ

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กับความเป็นนวัตกรรมของครู โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน โดยใช้เกณฑ์การวิเคราะห์เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 144)

ตอนที่ 5 วิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อความเป็นนวัตกรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis)

ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อความเป็นนวัตกรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง เสนอเป็นภาพรวมและรายด้าน รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง โดยภาพรวม

ด้านที่	ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	การมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม	4.35	0.56	มาก
2	การคิดสร้างสรรค์	4.28	0.59	มาก
3	การทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม	4.28	0.63	มาก
4	การบริหารความเสี่ยง	4.31	0.58	มาก
5	การสร้างบรรยากาศแห่งองค์กรนวัตกรรม	4.32	0.63	มาก
	รวม	4.31	0.55	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.55) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม (X_1) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.56) รองลงมา คือ การสร้างบรรยากาศแห่งองค์กรนวัตกรรม (X_5) ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.63) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การคิดสร้างสรรค์ (X_2)

($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.59) และการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม (X_3) ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.64)

2. ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความเป็นนวัตกรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง เสนอเป็นภาพรวมและรายด้าน รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความเป็นนวัตกรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	ความเป็นนวัตกรรมของครู	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.32	0.52	มาก
2	การคิดเชื่อมโยง	4.40	0.49	มาก
3	การสังเกต	4.40	0.50	มาก
4	การตั้งคำถาม	4.43	0.48	มาก
5	การทดลอง	4.38	0.51	มาก
6	การสร้างเครือข่าย	4.46	0.47	มาก
	รวม	4.40	0.45	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับความเป็นนวัตกรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.45) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การสร้างเครือข่าย (Y_6) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.47) รองลงมา คือ การตั้งคำถาม (Y_4) ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.48) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (Y_1) ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.52)

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กับความเป็นนวัตกรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) โดยภาพรวม และแยกเป็นรายด้าน รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กับความเป็นนวัตกรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ของผู้บริหารสถานศึกษา (X)	ความเป็นนวัตกรรมของครู (Y)						ผลรวม Y _{รวม}
	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	Y ₆	
X ₁	.611**	.513**	.522**	.515**	.501**	.439**	.569**
X ₂	.636**	.571**	.577**	.589**	.575**	.515**	.638**
X ₃	.592**	.587**	.631**	.610**	.610**	.531**	.659**
X ₄	.676**	.627**	.660**	.619**	.621**	.553**	.692**
X ₅	.669**	.601**	.586**	.552**	.568**	.533**	.644**
ผลรวม X _{รวม}	.678**	.614**	.630**	.615**	.611**	.544**	.680**

** มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กับความเป็นนวัตกรรมของครู โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.680 โดยคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด คือ ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการบริหารความเสี่ยง (X₄) กับความเป็นนวัตกรรมของครู (Y) โดยมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($r = .692$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รองลงมา คือ ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา (X) กับความเป็นนวัตกรรมของครู ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (Y₁) โดยมีความสัมพันธ์กันในทางบวก อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($r = .678$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุด คือ ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม (X₁) กับความเป็นนวัตกรรมของครู ด้านการสร้างเครือข่าย (Y₆) โดยมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง ($r = .439$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

4. ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) เพื่อเสนอการคัดเลือกตัวแปรภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเข้าสู่สมการพยากรณ์ที่ดีที่สุดในการทำนายความเป็นนวัตกรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) เพื่อเสนอการคัดเลือกตัวแปร ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เข้าสู่สมการพยากรณ์ที่ดีที่สุดในการทำนาย ความเป็นนวัตกรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ของผู้บริหารสถานศึกษา	คะแนนดิบ		คะแนนมาตรฐาน	t	Sig.
	B	S.E.	β		
ค่าคงที่ (Constant)	2.000	.152		13.192	.000***
การบริหารความเสี่ยง (X ₄)	.403	.060	.522	6.667	.000***
การคิดสร้างสรรค์ (X ₂)	.155	.059	.205	2.623	.009**

R = .701, R² = .492, Adjusted R² = .488, S.E._{EST} = .319, F = 128.614***

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) ของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นนวัตกรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง พบว่า มีตัวแปรภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 ด้านเป็นตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุดโดยมีค่าสัมประสิทธิ์ของการถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (B) และคะแนนมาตรฐาน (β) คือ การบริหารความเสี่ยง (B = .403, β = .522, P = .000) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และการคิดสร้างสรรค์ (B = .155, β = .205, P = .009) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งตัวแปรทั้ง 2 สามารถอธิบายการผันแปรความเป็นนวัตกรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ได้ร้อยละ 49.2 เมื่อนำปัจจัยดังกล่าวซึ่งเป็นตัวพยากรณ์ไปสร้างสมการพยากรณ์ สามารถสร้างสมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ ได้ดังนี้

$$\hat{Y} = 2.000 + .403(X_4) + .155(X_2) \text{ และสมการพยากรณ์ ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้}$$

$$\hat{Z} = .522(X_4) + .205(X_2)$$

อภิปรายผล

1. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพทลจ ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม 2) ด้านการ คิดสร้างสรรค์ 3) ด้านการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม 4) ด้านการบริหารความเสี่ยง และ 5) ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งองค์กรนวัตกรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม โดยสามารถกำหนดทิศทางภาพอนาคต และ เป้าหมายด้านนวัตกรรมของสถานศึกษา มีความคิดสร้างสรรค์ โดยสามารถนำแนวคิด หรือ วิธีการใหม่ ๆ มาใช้ในการขับเคลื่อนสถานศึกษา ทั้งยังเปิดโอกาส สนับสนุน ส่งเสริมบุคลากร ให้มีความคิดริเริ่มในการคิดค้นนวัตกรรม กระตุ้นให้เห็นถึงความสำคัญในการสร้างสรรค์ นวัตกรรมในองค์กร เปิดโอกาสให้บุคลากรได้สะท้อนผลการปฏิบัติงานเพื่อการปรับปรุงพัฒนา งานให้ดีขึ้น มีการบริหารความเสี่ยง โดยวิเคราะห์ หาสาเหตุที่มีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ และ เป้าหมายของการปฏิบัติงาน แล้วหาวิธีการที่จะนำมาใช้ในการลดโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย มีการตรวจสอบ ประเมินความก้าวหน้า ในดำเนินงานต่าง ๆ สร้างบรรยากาศแห่งองค์กร นวัตกรรมโดยมุ่งเน้น กระตุ้น และจูงใจ ให้บุคลากรมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้และพัฒนา ตนเองเพื่อการต่อยอดแนวคิดการสร้างนวัตกรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ เมธี ตั้งสิริพัฒนา (2564) เรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็น พลเมืองดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ที่พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ใน ระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีการนำนวัตกรรมเข้ามาใช้แก้ปัญหา หรือพัฒนา สถานศึกษาให้สามารถขับเคลื่อนด้วยแนวทางใหม่ที่มีประสิทธิภาพ สามารถวิเคราะห์ทิศ ทางการเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษา เพื่อนำมากำหนดเป็นวิสัยทัศน์ที่ทันสมัยและแปลกใหม่ สำหรับการมุ่งสร้างหรือใช้นวัตกรรมในสถานศึกษา เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการคิด วางแผน และการทำงานโดยมีเป้าหมายร่วมกัน ส่งเสริมให้ครูมีอิสระทางความคิดและนำ เทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัยมาร่วมกันสร้างสรรค์ และแลกเปลี่ยนนวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อ การศึกษา สร้างวัฒนธรรมองค์กรและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ซึ่ง เป็นไปตามแนวคิดของเฮาส์ และ บุชเนอร์ (Horth, & Buchner, 2014 : 5) ที่กล่าวว่า ผู้นำ ต้องเรียนรู้วิธีการสร้างองค์กรให้เป็นสถานที่ ที่ใช้ความคิดนวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหา และคิดค้น พัฒนาวิธีการ ผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ

2. ความเป็นนวัตกรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 2) ด้านการคิดเชื่อมโยง 3) ด้านการสังเกต 4) ด้านการตั้งคำถาม 5) ด้านการทดลอง และ 6) ด้านการสร้างเครือข่าย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากครูมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยสามารถการคิดนอกกรอบ แล้วนำไปประยุกต์กับทฤษฎี หรือหลักการได้อย่างรอบคอบ และถูกต้อง มีความคิดที่เปิดกว้าง และใช้เหตุผลมาสนับสนุนความคิดนั้น ทั้งยังสามารถเชื่อมโยงความคิดเพื่อสร้างองค์ความรู้ หรือผลิตผลใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้น มีการคิดเชื่อมโยง โดยเชื่อมโยงความรู้ต่าง ๆ ทั้งประสบการณ์ของตนเอง และการเรียนรู้จากบุคคลอื่นเพื่อแก้ไขปัญหาที่ท้าทายอย่างสร้างสรรค์ หรือสร้างสรรค์สิ่งใหม่ มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้สิ่งใหม่ และสามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้ได้ สามารถสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 อย่างใดอย่างหนึ่งในการศึกษาปรากฏการณ์ต่าง ๆ โดยไม่ใส่ความคิดเห็นของตนเองลงไป นำมาสู่การกำหนดประเด็น และตั้งคำถามที่มีความเป็นไปได้ เพื่อเป็นแรงกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้ แนวคิดที่สร้างสรรค์ ในการสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่ มีความสามารถในการศึกษาค้นคว้า หาคำตอบในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค สามารถออกแบบการทดลองปฏิบัติการทดลอง และสรุปผลการทดลอง อย่างเป็นเหตุเป็นผล ทั้งยังมีการสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งสามารถนำมาใช้ในการสร้าง ปรับปรุงและพัฒนา นวัตกรรมให้ดีขึ้นได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของธัญญวรรณ บุญมณี และคณะ (2565 : 373) เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กับความเป็นนวัตกรรมการศึกษาของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ที่พบว่า ระดับความเป็นนวัตกรรมการศึกษาของครู ทั้งในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่นมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการเชื่อมโยงสู่การปฏิบัติ ด้านการเปิดกว้างทางความคิด และด้านการวิเคราะห์/วางแผน มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน และด้านการคิดริเริ่มสร้างสรรค์มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของโรเจอร์ (Rogers, 1983 : 248) ที่กล่าวถึงบุคคลที่มีคุณลักษณะนวัตกรรมว่า คือคนแรกในการกระทำสิ่งต่าง ๆ หรือมีความรอบรู้ทั้งในด้านความรู้ทั่วไป และเทคโนโลยี เป็นนักประดิษฐ์ และสร้างนวัตกรรม มีความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น มีความสามารถในการสร้างเครือข่ายต่าง ๆ เข้าใจและสามารถประยุกต์ความรู้เชิงเทคนิคที่ซับซ้อน สามารถแก้ปัญหาเมื่อเกิดสถานการณ์ที่ไม่คาดคิด ในระหว่างการพัฒนา นวัตกรรมได้ดี

3. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความเป็นนวัตกรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพหุคูณ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงให้เห็นว่า หากภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสูง ความเป็นนวัตกรรมของครูก็จะพัฒนาสูงตามขึ้นด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรัตนภรณ์ กัญญาคำ และคณะ (2565 : 536) เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในยุคการศึกษาไทย 4.0 ที่กล่าวถึง ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีคุณลักษณะหรือการแสดงออกถึงความเป็นผู้นำ ทั้งในด้านสมรรถนะ บุคลิกภาพ บทบาท รวมทั้งลักษณะทางสังคมที่จะทำให้บุคลากรสามารถค้นพบแนวทางในการดำเนินงานใหม่ ๆ หรือสร้างนวัตกรรม เพื่อพัฒนาองค์กรให้สำเร็จบรรลุเป้าหมายได้

4. ตัวแปรพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ที่สามารถทำนายความเป็นนวัตกรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพหุคูณ มีจำนวน 2 ด้าน คือ ด้านการบริหารความเสี่ยง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และด้านการคิดสร้างสรรค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คิดเป็นร้อยละ 49.2 ซึ่งอาจเป็นเพราะความเป็นนวัตกรรมของครูจะเกิดขึ้นได้นั้น ต้องอาศัยภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ด้านการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินการจัดสรรและการใช้ทรัพยากร ร่วมกับปัจจัยภายนอกที่มีผลกระทบต่อการดำเนินงาน และการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการติดตามผลการปฏิบัติงาน รวมถึงการประเมินความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานว่าเป็นไปตามตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโรงเรียนหรือไม่ อีกปัจจัยหนึ่ง คือ ด้านการคิดสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่จะต้องมีความแปลกใหม่ แตกต่าง โดยสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว ทั้งยังมีการเปิดโอกาส สนับสนุน กระตุ้น ให้อิสระ และส่งเสริมครูให้มีความคิดริเริ่มในการคิดค้น สร้างนวัตกรรม รวมถึงกำกับ ติดตาม และเปิดโอกาสให้ครูได้สะท้อนผลการพัฒนางานของตนเอง โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของพสุ เข้มทองคำดี (2563 : 119) เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ที่พบว่าภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมของโรงเรียน มีจำนวน 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการสร้างการมีส่วนร่วม ด้านการบริหารความเสี่ยง ด้านการคิดอย่างสร้างสรรค์และบูรณาการ และด้านการมีคุณธรรม จริยธรรม และมีความรับผิดชอบ ซึ่งสามารถพยากรณ์ได้ว่า ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 67.80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อความเป็นนวัตกรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก
2. ความเป็นนวัตกรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก
3. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ในทางบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูงกับความเป็นนวัตกรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. ตัวแปรด้านการบริหารความเสี่ยง สามารถทำนายความเป็นนวัตกรรมของครู ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และด้านการคิดสร้างสรรค์ (X_2) สามารถทำนายความเป็นนวัตกรรมของครู (Y) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งตัวแปรทั้ง 2 สามารถอธิบายการผันแปรความเป็นนวัตกรรมของครู ได้ร้อยละ 49.2

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมจะเป็นบุคคลที่มีพฤติกรรมและคุณลักษณะด้านการบริหารความเสี่ยงมากที่สุด ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ควรจัดกิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการที่เน้นการส่งเสริมหรือพัฒนาพฤติกรรมและคุณลักษณะข้างต้นเพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาเกิดภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมมากขึ้น
- 2) ครูที่มีความเป็นนวัตกรรมจะเป็นบุคคลที่มีพฤติกรรมและความสามารถด้านการสร้างเครือข่ายมากที่สุด ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง หรือสถานศึกษาควรจัดกิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการที่เน้นการส่งเสริมหรือพัฒนาพฤติกรรมและคุณลักษณะข้างต้นเพื่อให้เกิดความเป็นนวัตกรรมของครูมากขึ้น
- 3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรจัดกิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการที่เน้นการส่งเสริม หรือพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ด้านการมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม ด้านการคิดสร้างสรรค์ ด้านการ

บริหารความเสี่ยง ด้านการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม และด้านการสร้างบรรยากาศแห่งองค์การนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่การส่งผลกระทบต่อความเป็นนวัตกรรมของครู

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรศึกษา เรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยง และการคิดสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง
- 2) ควรศึกษา เรื่อง แนวทางการพัฒนาทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง
- 3) ควรศึกษา เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นนวัตกรรมครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง

เอกสารอ้างอิง

- กุลชลี จงเจริญ. (2561). เอกสารประกอบการสอนหน่วยที่ 12 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ชุดวิชา 23728 นวัตกรรมการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- โกศล ภูศรี. (2564). กลยุทธ์การพัฒนาความเป็นนวัตกรรมของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ใน วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธัญญวรรณ บุญมณี, วีระยุทธ ชาตะกาญจน์ และชูศักดิ์ เอกเพชร. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กับความเป็นนวัตกรรมการศึกษาของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13. วารสารมจร อุบลปริทรรศน์, 7(2), 365-378.
- พสุ เข้มทองคำดี. (2563). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อการเป็นองค์การแห่งนวัตกรรมของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2. ใน วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา), บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- พิมพ์ชนก หงษาชาติ และเพ็ญวรา ชูประวัตติ. (2565). ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาครูโรงเรียนหอวังตามแนวคิดคุณลักษณะนวัตกร. วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ฯ, 9(2), 243-252.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เมธี ตั้งสิริพัฒนา. (2564). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นพลเมืองดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เวียงวิวรรณ ทำทูล. (2557). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อองค์การขีดสมรรถนะสูงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21. ใน วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- รัตนภรณ์ กัญญาคำ, สมใจ ภูมิพันธ์ และโกวิวัฒน์ เทศบุตร. (2565). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในยุคการศึกษาไทย 4.0. วารสารรัชต์ภาคย์, 16(46), 530-543.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง. (2565). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565. พัทลุง: โรงพิมพ์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง. (2566). ข้อมูลอัตราค่าจ้าง (ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2566). พัทลุง: โรงพิมพ์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นนักประดิษฐ์จากบทเรียนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สร้างนักประดิษฐ์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เอ็น 60 รัตนเทรตดิ้ง.
- สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ. (2562). กลยุทธ์การดำเนินงานของสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน). เรียกใช้เมื่อ 6 มีนาคม 2566 จาก <https://www.nia.or.th/strategy>.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). การจัดการนวัตกรรมสำหรับผู้บริหาร.
กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2579).
กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- Horth, D. & Buchner, D. (2014). Innovation Leadership How to use innovation to lead effectively, work collaboratively and drive results. Retrieved March 11, 2024, from https://www.muyhideencoed.com/library/ebooks/resources/Innovation_Leadership_by_david_horth.pdf.
- Krejcie, Robert V. & Morgan, Daryle W. Determinining. (1970). Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement.
- Likert, R. (1967). The Method of Constructing and Attitude Scale: Reading in Attitude Theory and Measurement. New Yor: Wiley & Son.
- Rogers, E. M. (1983). Diffusion of innovations. New York: The Fee Press.